

НАПРЯМКИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ УКРАЇНИ

*Гринюк Н.А., канд. екон. наук, доцент
Київський національний торговельно-економічний університет*

В умовах посилення інтеграції і глобалізації світогосподарських зв'язків реформування діяльності споживчої кооперації України тісно пов'язано з діяльністю міжнародних кооперативних організацій та міжгалузевими відносинами. Характеризуючи сучасний стан міжнародних зв'язків, слід наголосити, що одним з найважливіших завдань розвитку міжнародної співпраці споживчої кооперації України є не лише розширення діапазону зв'язків із закордонними фірмами, але й формування міжнародних економічних, технічних і соціальних зв'язків на довготривалій основі з кооперативними організаціями зарубіжних країн.

Враховуючи досвід і результати діяльності світової споживчої кооперації, сучасний етап розвитку споживчої кооперації України повинен спрямовуватися на встановлення прямого, стійкого та довготривалого симбіозу виробничого та зовнішньоторговельного видів діяльності та прагнути до перетворення зовнішньоекономічного комплексу у динамічну та збалансовану виробничо-комерційну систему.

Зовнішньоекономічна діяльність споживчої кооперації України повинна стати реальною і значною складовою її господарської діяльності, головними чином через зовнішньоторговельну діяльність, міжнародне інвестиційне співробітництво, міжнародну виробничу кооперацію, міжнародне науково-технічне співробітництво та обмін досвідом.

Результати дослідження засвідчили наявність сформованої правової бази для здійснення і розвитку зовнішньоекономічної діяльності системи споживчої кооперації України:

– розвиток зовнішньоекономічної діяльності споживчої кооперації України відбувається відповідно до принципів зовнішньоекономічної діяльності, закріплених у Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність»: суверенітету, юридичної рівності та недискримінації, підпорядкованості законам, еквівалентності обміну та захисту інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності [1];

– основи розвитку зовнішньоекономічної діяльності національної споживчої кооперації визначає Закон України «Про споживчу кооперацію», в якому відображені міжнародні принципи кооперації та врахований досвід роботи кооперації різних країн світу [2];

– стратегічні пріоритети розвитку споживчої кооперації України одним з основних завдань перспективного розвитку системи споживчої кооперації визначають розширення міжнародного кооперативного співробітництва, інтеграцію у міжнародні кооперативні зв'язки, розвиток зовнішньоекономічної діяльності кооперативних підприємств і організації [3].

Зовнішнє економічне середовище, незважаючи на кризовий стан економіки України, на загал створює потенційні можливості розвитку зовнішньоекономічної діяльності споживчої кооперації і міжнародній інтеграції кооперативного сектора національної економіки у європейський економічний простір за рахунок реалізації наявних внутрішньосистемних резервів.

Головна мета розвитку зовнішньоекономічної діяльності споживчої кооперації України полягає, насамперед, у підвищенні організаційно-економічної ефективності здійснення зовнішньоторговельних операцій як важливого напрямку зміцнення і динамічного розвитку споживчої кооперації, посилення її ролі у виконанні соціально-економічних завдань на споживчому ринку в умовах зростання конкуренції. Для підвищення ефективності зовнішньоторговель-

ної діяльності системи необхідно забезпечити підвищення продуктивності та зменшення видатків експортного виробництва та ведення оперативного моніторингу ефективності зовнішньоекономічної діяльності споживчої кооперації як на рівні окремих підприємств, так і системи в цілому.

Розвиток експортного потенціалу споживчої кооперації України можливо забезпечити, насамперед, шляхом підвищення ефективності використання наявного експортного потенціалу, розширення існуючої номенклатури експортних товарів та підвищення їх конкурентоспроможності за рахунок:

- відновлення експортних «ніш» на зарубіжних ринках товарів традиційної номенклатури споживчої кооперації внаслідок збільшення обсягів виробництва й експорту продукції традиційної номенклатури споживчої кооперації; розширення виробництва товарів з високим ступенем переробки, і, відповідно, експорту конкурентоспроможної продукції;

- залучення до експортних ресурсів нових товарів, які користуються постійним попитом на зовнішньому ринку; розширення обсягів експорту послуг внаслідок розвитку інфраструктури зовнішньоекономічної діяльності споживчої кооперації; створення технопарків та інноваційних структур інших типів з метою підвищення технічного та технологічного рівня виробництва, визначення експортної спеціалізації системи споживчої кооперації в міжнародному поділі праці;

- підвищення конкурентоспроможності кооперативних підприємств на основі реалізації цільових програм їх реструктуризації, забезпечення фінансових, технічних, технологічних та організаційних умов для налагодження і розвитку виробництва конкурентоспроможної продукції; запровадження нових кооперативних форм інтегрування шляхом створення багатофункціональних кооперативів та

спільних підприємств; активізацію діяльності кооперативних інформаційно-консалтингових фірм; розробки довгострокових програм щодо збуту експортної продукції кооперативних підприємств; диверсифікацію діяльності кооперативних підприємств у високоприбуткових сферах зовнішньоекономічної діяльності і спрямування одержаних від діяльності фінансових ресурсів на розвиток експортного потенціалу;

– розробки системи залучення іноземних капіталів та формування сприятливого інвестиційного клімату в сфері діяльності споживчої кооперації на основі реалізації організаційно-економічних заходів визначення пріоритетних територій для іноземного інвестування; підготовки проекту законодавчого закріплення сприятливого інвестиційного клімату в сфері діяльності споживчої кооперації; встановлення зв'язків з міжнародними програмами технічної допомоги, інвестиційними фондами з метою залучення потенційних інвесторів.

Виявлені чинники розвитку зовнішньоторговельної діяльності національної системи споживчої кооперації повинні стати основою формування стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності кооперативного сектора України як складової євроінтеграційних пріоритетів національної економіки.

Перелік посилань:

1. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квіт. 1991 р. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 29.
2. Про споживчу кооперацію : Закон України від 10 квіт. 1992 р. № 2687-ХІІ (зі змін. і допов.). Відомості Верховної Ради України. 1992. № 30.
3. Стратегія розвитку споживчої кооперації України до 2020 рр. Київ : Укоопспілка, 2015. 44 с.